

Sistemes de provisió, processament i eliminació 2. La sang i els limfàtics

3109G01014/2017

DADES GENERALS

Curs acadèmic:

2017

Descripció:

El mòdul està integrat per dues àrees de coneixement: hematologia i les bases de l'oncologia. Les sessions d'aprenentatge basat en problemes i els tallers estan estructurats segons els objectius d'aprenentatge del mòdul.

Crèdits ECTS:

10

GRUPS

Grup A

Durada:

Semestral, 2n semestre

Professorat:

JOAN MARIA BRUNET VIDAL / MARIA DOLORES CAPELLA HEREU / LAURA CASTILLO FERNANDEZ / ADELAIDA GARCIA VELASCO / NATALIA LLOVERAS GUELQUE / MARIA TERESA PUIG MIQUEL / JOSE MARIA RONCERO VIDAL

Idioma de les classes:

Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Grup B

Durada:

Semestral, 2n semestre

Professorat:

MARIA DOLORES CAPELLA HEREU / LAURA CASTILLO FERNANDEZ / ROSA COLL JORDA / RAFAEL FUENTES RASPALL / ADELAIDA GARCIA VELASCO / ANA MILLAN ALVAREZ / ROSA ROCA CASADEMONT

Idioma de les classes:

Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Grup C

Durada:

Semestral, 2n semestre

Professorat:

MARIA DOLORES CAPELLA HEREU / LAURA CASTILLO FERNANDEZ / DAVID GALLARDO GIRALT / NICHOLAS JOHN KELLEHER / RUT PORTA BALANYA / MARIA TERESA SERRANDO QUEROL

Idioma de les classes:

Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Grup D

Durada:

Semestral, 2n semestre

Professorat:

MARIA DOLORES CAPELLA HEREU / RAFAEL FUENTES RASPALL / ADELAIDA GARCIA VELASCO / MARIA YOLANDA GONZALEZ MONTES / BERNARDO QUERALT MERINO / NAZLY YESENIA SANTOS CARVAJAL

Idioma de les classes:

Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

COMPETÈNCIES

- Reconèixer els elements essencials de la professió mèdica, que incloguin els principis ètics, les responsabilitats legals i l'exercici professional centrat en el pacient.
- Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, fent especial atenció al secret professional.
- Saber aplicar el principi de justícia social a la pràctica professional i comprendre les implicacions ètiques de la salut en un context mundial en transformació.
- Desenvolupar la pràctica professional respectant l'autonomia del pacient, les seves creences i la seva cultura.
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte pels altres professionals de la salut, adquirint habilitats de treball en equip.
- Comprendre i reconèixer els efectes, mecanismes i manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Comprendre i reconèixer els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia.
- Comprendre els fonaments d'acció, indicacions i eficàcia de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant.
- Tenir capacitat per a elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada.
- Reconèixer i tractar les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que exigeixen atenció immediata.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament, aplicant els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.
- Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i demés recursos del sistema sanitari.

- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent dels problemes que afecten el malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Redactar històries clíniques i altres registres mèdics de manera comprensible per a tercers.
- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oralment com per escrit, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Reconèixer els determinants de salut en la població, tant els genètics com els dependent del sexe i estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Reconèixer el propi paper en equips multiprofessionals, assumint el lideratge quan sigui apropiat, tant per al subministrament de cures de la salut, com en les intervencions per a la promoció de la salut.
- Obtenir i utilitzar dades epidemiològiques i valorar tendències i riscos per a la presa de decisions sobre salut.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seva posterior anàlisi, preservant la confidencialitat de les dades.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora.

CONTINGUTS

I. OBJECTIUS GENERALS D'APRENENTATGE: El projecte docent de l'assignatura pretén :
• Proporcionar als estudiants coneixements necessaris per la comprensió de la fisiopatologia de les malalties de la sang i el sistema hematopoètic. • Instruir als estudiants sobre els principis dels processos neoplàstics, el seu estudi d'extensió i el seu tractament. 2.

CONTINGUTS DEL MÒDUL: El mòdul es divideix en dos blocs estructurals: hematologia i les bases de l'oncologia, on les sessions d'aprenentatge basat en problemes estan estructurades segons els objectius d'aprenentatge concrets de cada bloc, si bé tenen continguts relacionats entre elles que es treballaran en alguns tallers.

I.1. OBJECTIUS HEMATOLOGIA.

I.1.1. ANÈMIES I.1 Conèixer el concepte d'anèmia. Enumerar i explicar els paràmetres analítics utilitzats pel seu estudi. I.2 Saber fer el diagnòstic diferencial d'una anèmia. I.3 Definir els conceptes d'anèmia regenerativa i arregenerativa. I.4 Classificació de les anèmies segons el VCM.

I.1.2. ANÈMIES CARENCIALS I ASSOCIADES A TRASTORNS CRÒNICS.

2.1. Descriure l'etiologia, clínica i tractament de l'anèmia per dèficit de ferro, dèficit de vitamina B12 i àcid fòlic. 2.2. Descriure les característiques i l'etiopatogènia de les anèmies de les malalties cròniques. Anèmia de la insuficiència renal. Anèmia en les malalties endocrines. Anèmia de l'hepatopatia.

1.1.3. SÍNDROME HEMOLÍTICA. Conèixer les manifestacions clíniques i de laboratori de les anèmies hemolítiques. Diferència entre hemòlisi intravascular i extravascular **ANÈMIES HEMOLÍTIQUES CONGÈNITES.** 3.1. Saber explicar l'etiopatogènia i les característiques clíniques, el diagnòstic i el tractament de les membranopaties congènites: esferocitosi hereditària. 3.2. Saber explicar l'etiopatogènia, les característiques clíniques, el diagnòstic i tractament de les enzimopaties: Dèficit de glucosa-6-fosfat deshidrogenasa. 3.3. Saber explicar l'etiopatogènia, les característiques clíniques, el diagnòstic i el tractament de les hemoglobinopaties estructurals. Síndromes talassèmiques: Beta talassèmia, Alfa talassèmia. Drepanocitosi.

1.1.4. SÍNDROME HEMOLÍTICA. ANÈMIES HEMOLÍTIQUES ADQUIRIDES. 4.1. Fer el diagnòstic diferencial de les anèmies hemolítiques adquirides. 4.2 Descriure l'etiologia, la incidència, la fisiopatologia, el quadre clínic i el tractament de l'anèmia hemolítica autoimmune. 4.3. Descriure l'etiologia, la incidència, la fisiopatologia, el quadre clínic i el tractament de l'hemoglobinúria paroxística nocturna.

1.1.5. INSUFICIÈNCIA MEDUL•LAR. 5.1. Definir el concepte d'insuficiència medul•lar. 5.2. Descriure l'etiologia, la incidència, la fisiopatologia, el quadre clínic i el tractament de les insuficiències medul•lars quantitatives globals: Congènites (anèmia de Fanconi) i adquirides (aplàsia medul•lar idiopàtica i secundària). 5.3. Descriure l'etiologia, i el quadre clínic de les insuficiències medul•lars quantitatives parcials: Eritroblastopènia.

1.1.6. SÍNDROMES MIELODISPLÀSTIQUES 6.1. Definir el concepte de dishemopoesi. 6.2. Síndromes mielodisplàstiques: descriure la seva etiologia, epidemiologia, la classificació OMS (2008), clínica, els factors pronòstics que intervenen en IPSS-R i el tractament. 6.3 Síndromes mielodisplàstiques / mieloproliferatives. Definir el concepte. Leucèmia mielomonocítica crònica: epidemiologia, clínica, diagnòstic, pronòstic (CPSS) i tractament.

1.1.7. ALTERACIONS QUANTITATIVES DELS LEUCÒCITS. 7.1. Definir els conceptes de leucopènia i neutropènia, bicitopènia i pancitopènia. Saber descriure i fer el diagnòstic diferencial de les citopènies. 7.2. Descriure l'etiologia, la patogènia, la clínica, el diagnòstic i el tractament de l'agranulocitosi. 7.3. Leucocitosi. Definir els conceptes de neutrofilia, eosinofília, basofília i monocitosi, síndrome leucoeritroblàstica i fer el diagnòstic diferencial de la leucocitosi neutrofílica en combinació amb les anteriors.

1.1.8. LEUCÈMIES AGUDES. 8.1. Definir el concepte de leucèmia aguda. Descriure l'epidemiologia, l'etiologia, la patogènia i els criteris diagnòstics. 8.2. Definir la leucèmia limfoblàstica aguda. Explicar la clínica, el diagnòstic i en que es basen les diferents classificacions, factors pronòstics i tractament. Explicar les característiques diferencials de la leucèmia aguda limfoblàstica Philadelphia positiva. 8.3. Definir la leucèmia mieloblàstica aguda. Explicar la clínica, el diagnòstic i en que es basen les diferents classificacions, factors pronòstics i tractament. Explicar les característiques diferencials de la leucèmia aguda promielocítica.

1.1.9. SÍNDROMES MIELOPROLIFERATIVES CRÒNIQUES 9.1. Definir el concepte de neoplàsia mieloproliferativa i establir els principals diagnòstics: LMC, SMP

philadelphia negatives. 9.2. Leucèmia mieloide crònica: descriure l'etiologia, epidemiologia, clínica, dades de laboratori característiques, proves diagnòstiques necessàries, citogenètica (cromosoma Philadelphia), biologia molecular (reordenament bcr/abl), factors pronòstics, tractament. 9.3. Saber explicar el paper de la biologia molecular de les SMPc Philadelphia negatives: mutació del gen JAK-2. Calreticulina. MPL. 9.4. Policitemia vera: descriure l'etiologia, epidemiologia, clínica, dades de laboratori característiques, diagnòstic diferencial de les poliglobúlies, criteris diagnòstics, pronòstic i tractament. 9.5. Mielofibrosi idiopàtica: descriure l'etiologia, epidemiologia, clínica, dades de laboratori, diagnòstic, pronòstic i tractament. 9.6. Trombocitemia essencial: descriure l'etiologia, epidemiologia, clínica, dades de laboratori, diagnòstic diferencial, criteris diagnòstics, factors pronòstics i tractament.

1.1.10. PATOLOGIA RELACIONADA AMB EOSINÒFILS I MASTÒCITS.

10.1 Al·lèrgia i Hipersensibilitat. Patogènia (mecanismes efectors), clínica i tractament. 10.2 Eosinofília relacionada amb neoplàsia hematològica (mieloide i limfoide). PDGFR alfa i beta. 10.3 Definir els conceptes Mastocitosi localitzada o sistèmica i síndrome d'activació mastocitària.

1.1.11. TRASPLANTAMENT DE PROGENITORS HEMOPOÈTICS. 1.1.1.

Definir el concepte de trasplantament hemopoètic. Saber explicar el fonament del trasplantament i mencionar els tipus de trasplantament segons el donant emprat. 1.1.2. Descriure el concepte de quimioteràpia de condicionament, el procés d'obtenció de progenitors hemopoètics, i la manera d'infondre aquests progenitors. Mencionar mesures de suport necessàries durant el trasplantament. 1.1.3. Descriure les principals complicacions del trasplantament de progenitors hematopoètics: toxicitat immediata, infeccions, malaltia de l'empelt contra l'hoste, malaltia venooclusiva hepàtica i efectes a llarg termini.

1.1.12. MALALTIA DE HODGKIN. 12.1.

Definir les característiques diferencials entre adenopaties benignes i malignes. Saber fer avaluació i diagnòstic diferencial del pacient amb adenopaties i/o esplenomegàlia. 12.2. Definir el concepte de malaltia de Hodgkin. Descriure la seva epidemiologia, etiologia, tipus histològics segons la classificació OMS, manifestacions clíniques, proves necessàries pel diagnòstic i estudi d'extensió. Descriure l'estadiatge de la malaltia de Hodgkin segons els estadis d'Ann-Arbor. Mencionar factors pronòstics coneguts. Mencionar les principals estratègies de tractament de la malaltia de Hodgkin.

1.1.13. LIMFOMES NO HODGKIN. 13.1.

Definir el concepte de Limfoma. 13.2. Limfomes B indolents. Descriure els limfomes B indolents més freqüents, la seva epidemiologia, etiologia, manifestacions clíniques, proves necessàries pel diagnòstic i estudi d'extensió, factors pronòstics i tractament. Limfoma fol·licular, limfoma de la zona marginal, limfoma de cèl·lula petita. 13.3. Limfomes B agressius. Mencionar els limfomes B agressius més freqüents, la seva epidemiologia, etiologia, manifestacions clíniques, proves necessàries pel diagnòstic i estudi d'extensió, factors pronòstics i tractament. Limfoma B difús de cèl·lula gran, limfoma de cèl·lules del mantell, limfoma de Burkitt. 13.4 Limfomes T. Diferenciar entre limfomes T cutanis (ex:Micosi Fungoide-Sd.Sezary) i limfomes T ganglionars (ex: Limfoma T perifèric).

1.1.14. SÍNDROMES LIMFOPROLIFERATIVES CRÒNIQUES AMB EXPRESSIÓ LEUCÈMICA. 14.1 Definir el concepte de limfocitosi. Saber descriure i fer el diagnòstic diferencial d'una limfocitosi. 14.2 Definir el concepte de síndromes limfoproliferatives cròniques amb expressió leucèmica. 14.3. Definir el concepte de Leucèmia limfàtica crònica i descriure la seva epidemiologia, etiopatogènia, clínica, dades de laboratori, immunofenotip característic (CD19, CD5, CD23), citogenètica, complicacions, diagnòstic, estadis de RAI i BINET, pronòstic i tractament. 14.4. Descriure les característiques clíniques, diagnòstic i tractament de la Tricoleucèmia.

1.1.15. GAMMAPATIES MONOCLONALS. 15.1. Saber fer el diagnòstic diferencial del pacient amb banda monoclonal. 15.2. Definir el concepte de Mieloma múltiple, i descriure la seva epidemiologia, etiopatogènia, dades de laboratori i citogenètica, clínica, factors pronòstics i tractament. 15.3 Definir el concepte de plasmocitoma solitari i el seu tractament. 15.4. Definir el concepte de gammapatia monoclonal de significat incert. Proves necessàries per al seu diagnòstic. 15.5. Definir el concepte de Macroglobulinèmia de Waldenström i comentar la seva epidemiologia, clínica, dades de laboratori, diagnòstic i tractament. 14.6 Definir el concepte de POEMS. 14.7 Amiloïdosi. Conèixer i entendre els diferents tipus de amiloïdosi. AL. Diagnòstic, epidemiologia, clínica, tractament.

1.1.16. TRANSFUSIÓ SANGUÍNIA. 16.1. Descriure les indicacions generals de la transfusió d'hematies. 16.2. Descriure les indicacions generals de la transfusió de plaquetes. 16.3. Descriure les indicacions generals de la transfusió de plasma. 16.4. Definir el concepte de plasmafèresi i les seves possibles indicacions. 16.5. Descriure els principals efectes adversos de la transfusió.

1.1.17. DIÀTESI HEMORRÀGICA. 17.1. Definir el concepte de diàtesi hemorràgica, amb els factors que hi intervenen. 17.2. Saber fer un diagnòstic diferencial de les causes de diàtesi hemorràgica.

1.1.18. PATOLOGIA DE LES PLAQUETES. 18.1. Saber descriure i fer el diagnòstic diferencial d'una trombopènia. 18.1.1. Púrpura trombopènica idiopàtica. Descriure la seva etiopatogènia, quadre clínic, diagnòstic diferencial i tractament. 18.1.2. Púrpura trombopènica trombocitopènica. Descriure la seva etiopatogènia, quadre clínic, diagnòstic diferencial i tractament. 18.1.3. Mencionar altres possibles causes de trombopènia perifèrica. Hiperesplenisme. 18.2. Realitzar un diagnòstic diferencial de les causes d'alteracions de la funció plaquetària.

1.1.19. TRASTORNS CONGÈNITS DE LA COAGULACIÓ. 19.1. Definir el concepte d'hemofília. Descriure la seva incidència, classificació, manifestacions clíniques, proves diagnòstiques, complicacions i tractament. 19.2. Definir el concepte de Malaltia de Von Willebrand. Descriure la seva incidència, classificació, manifestacions clíniques, proves diagnòstiques, complicacions i tractament. 19.3. Definir el concepte de púrpura vascular.

1.1.20. DIATESI HEMORRÀGIQUES ADQUIRIDES. 20.1. Saber fer un diagnòstic diferencial de les causes de diàtesi hemorràgica adquirida. 20.1.1. Descriure les alteracions de l'hemostàsia en les hepatopaties. 20.1.2. Definir el concepte de Coagulació

anticossos monoclonals, inhibidors de tirosin kinases, antiangiogènics, immunoteràpia. 4.3. Descriure els principals mecanismes de resistència als tractaments oncològics.

I.2.5. SIGNES I SÍMPTOMES DELS PROCESSOS NEOPLÀSICS. 5.1. Saber identificar els principals signes i símptomes que orientin a un procés neoplàsic.

I.2.6. ESCALES D'AVALUACIÓ DE L'ESTAT GENERAL. 6.1. Descriure l'Índex de Karnofsky i l'escala ECOG i les seves aplicacions.

I.2.7. ESTUDI D'EXTENSIÓ DELS PROCESSOS NEOPLÀSICS 7.1. Descriure el concepte d'estudi d'extensió i valoració de resposta. 7.2. Conèixer el TNM. 7.3. Enumerar les indicacions generals, avantatges i inconvenients de les diferents tècniques de radiodiagnòstic i medicina nuclear. 7.4. Concepte de metàstasis de neoplàsia d'origen desconegut i proves diagnòstiques indicades.

I.2.8. CONCEPTES D'EFICÀCIA DEL TRACTAMENT ONCOLÒGIC. 8.1. Descriure els conceptes de: resposta tumoral, supervivència lliure de malaltia, supervivència lliure de progressió i supervivència global.

I.2.9. TRACTAMENT DE SUPORT ONCOLÒGIC 9.1. Identificar els principals efectes secundaris de la quimioteràpia, radioteràpia, immunoteràpia i el tractaments antidiana i la combinació dels mateixos. 9.2. Descriure el concepte de tractament de suport. 9.2.1. Identificar els principals tractaments de suport al tractament oncològic (toxicitat): factors estimulants de colònies, eritropoetina, antiemètics, hidratació. 9.2.2. Descriure el tractament simptomàtic de la malaltia avançada i/o terminal.

I.2.10. DOLOR ONCOLÒGIC 10.1. Classificació del dolor, elaboració de pla terapèutic i revisió. 10.2. Conèixer les principals escales d'avaluació del dolor. ENV: escala numèrica verbal per avaluar intensitat del dolor. 10.3. Descriure l'escala analgèsica del dolor (OMS). 10.4. Descriure el concepte de tractament coadjuvant o coanalgèsia.

I.2.11. SUPORT PSICO-ONCOLÒGIC 11.1. Saber identificar la necessitat de suport psico-oncològic. 11.2. Conèixer els paràmetres relacionats amb el procés d'informació i comunicació en el pacient oncològic. 11.3 Entendre la importància en la relació Pacient-Família-Equip.

I.2.12. URGÈNCIES ONCOLÒGIQUES 12.1. Identificar les principals urgències oncològiques: neutropènia febril, mucositis, compressió medul·lar, hipercalcèmia, síndrome de vena cava superior i shock sèptic. 12.2. Coneixements bàsics del maneig de les principals urgències oncològiques.

ACTIVITATS

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Anàlisi / estudi de casos	12	12	24
Aprenentatge basat en problemes (PBL)	24	60	84

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Classes expositives	8	8	16
Classes participatives	18	25	43
Pràctiques en empreses / institucions	24	2	26
Prova d'avaluació	12	70	82
Total	98	177	275

BIBLIOGRAFIA

- José Maria Moraleda. (2017). *Pregrado en Hematología*. (4ª). Barcelona: Luzan 5. Recuperat , a [moodle de l'assignatura](#)
- San Miguel Izquierdo, Jesús (2015). *Hematología* (4a ed.). Barcelona [etc.]: Elsevier. Recuperat 18-07-2016, a <http://site.ebrary.com/lib/bibliotecaudg/detail.action?docID=11073244> [Catàleg](#)
- Drew Provan, Trevor Baglin, Inderjeet Dokal, and Johannes de Vos (2015). *Oxford Handbook of Clinical Haematology* (4a). Oxford University Press. Recuperat , a <https://global.oup.com/academic/product/oxford-handbook-of-clinical-haematology->
- Drew Provan, Charles R J Singer, Trevor Baglin and Inderjeet Dokal (2010). *Manual Oxford de Hematología Clínica* (Tercera). Aula Médica. [Catàleg](#)
- Sanz M.A. Carreras E, (2015). *Manual Práctico de Hematología Clínica* (5a). Barcelona: Antares. Recuperat , a <http://media.axon.es/pdf/105928.pdf>
- Swerdlow, S.H., Campo, E., Harris, N.L., Jaffe, E.S., Pileri, S.A., Stein, H., T (2008). *WHO classification. Tumors of haematopoietic and lymphoid Tissues* (Quarta). WHO. [Catàleg](#)
- Cardellach, Francesc (cop. 2012). *Medicina interna* (17ª ed.). Madrid [etc.]: Elsevier. Recuperat 18-07-2016, a <http://www.elsevierelibrary.es/product/farrerasrozman-medicina-interna> [Catàleg](#)
- Casciato DA., Lowitz BB (2000). *Manual of Clinical Oncology* (Sisena). Lippincott Williams & Wilkins. . [Catàleg](#)
- Hernán Cortés Funes, Ramon Colomer (2009). *Tractado de Oncología* . Publicaciones Permanyer. [Catàleg](#)
- Devita, Hellman and Rosenberg. (2016). *Cancer Principles & Practice of Oncology*. (10a). Lippincott Williams & Wilkins..
- Govindan R. (2015). *The Washington Manual of Oncology*. (3a). Lippincott Williams & Wilkins.
- Wernberg R (2007). *The Biology of cancer* . Garland Science. [Catàleg](#)
- Roger J. B. King, Mike W. Robins (2006). *Cancer Biology* (3ed). Prentice Hall. [Catàleg](#)
- G Hanks; M Fallon; NI Cherny and cols. (2010). *Oxford textbook of Palliative Medicine* (4th ed). Oxford University Press. [Catàleg](#)
- J Porta; X Gómez- Batiste; A Tuca (2008). *Manual de control de síntomas en pacientes con cáncer avanzado y terminal*. Ed. Arán. [Catàleg](#)

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

Activitats d'avaluació:

Descripció de l'activitat	Avaluació de l'activitat	%
Sessions d'aprenentatge basat en problemes (ABP) que contenen aspectes integrats de totes les àrees de coneixement del mòdul.	Segons rubrica	40
Pràctiques Clínicas: Les pràctiques tenen com a objectiu adquirir competències que requereixen del contacte directe amb el pacient o de comprendre aspectes importants del procés diagnòstic o terapèutic mitjançant l'activitat clínica habitual. S'adjuntarà un llistat de competències específiques avaluable per les practiques, i l'àrea o àrees més idònies per assolir-les.	Mitjançant el portafolis que recollirà les activitats realitzades a pràctiques, s'analitzarà l'assistència i assoliment de les competències. Per aprovar aquesta part s'han d'haver assolit el 90% de les competències.	5
Examen parcial a meitat del mòdul. Part test / Part problemes en un sol dia.	Aquesta avaluació parcial no alliberarà temari per l'examen final. En cas de no presentar-se a l'examen parcial, l'alumne perd el percentatge que suposa sobre la nota final.	10
Examen Final Coneixements - Test	És obligatori aprovar l'examen final per a aprovar el mòdul.	25
Examen Final Coneixements - ABP. Al final del mòdul es fa un examen ABP sobre dos casos clínics relacionats amb els objectius d'aprenentatge, es realitzarà un diagnòstic diferencial i estratègia diagnòstica i amb els resultats es respondrà unes preguntes curtes sobre el cas. Es triarà un dels casos per respondre preguntes curtes sobre aspectes relacionats l'endemà.	És obligatori aprovar l'examen ABP per a aprovar el mòdul.	20

Qualificació

a) Mètodes d'avaluació.

L'avaluació al llarg de les sessions ABP es realitzarà mitjançant la rúbrica determinada per la facultat.

Els coneixements s'avaluaran en preguntes de resposta múltiple i mitjançant casos clínics en l'examen parcial i examen final.

Les pràctiques s'analitzaran mitjançant l'anàlisi del portafolis de pràctiques.

b) Tipus i nombre d'avaluacions. Contingència sobre la nota final

A meitat del mòdul es farà una avaluació parcial dels coneixements teòrics impartits fins al moment. Aquesta avaluació consistirà en un examen en dues parts: dos casos clínics sobre els quals es desenvoluparan una sèrie de preguntes. la segona part és un examen tipus test de preguntes relacionades amb la matèria estudiada. En aquest examen test les respostes incorrectes suposaran la resta de 0.25 punts del resultat final del test. Aquesta avaluació parcial no alliberarà temari per l'examen final.

Al final de mòdul es farà una avaluació de coneixements amb preguntes test. I una avaluació basada en 2 problemes (examen ABP) semblant a la dels casos del parcial, dels quals els estudiants en triaran un per respondre preguntes curtes relacionades amb el problema l'endemà.

La contingència sobre la nota final serà la següent:

1) Sessions ABP: 40% de la nota final.

2) Bloc de coneixements: 55% de la nota final.

Aquest 55% es desglossa en:

- Resultat de l'examen parcial (10%)
- Resultat de l'examen final: Test(25%) ABP (20%)

3) Pràctiques: 5%

Per a poder fer la proporció sobre la nota final **ÉS NECESSARI** aprovar els blocs per separat.

c) Criteris de superació de l'assignatura i notes qualitatives.

Per superar l'assignatura, l'estudiant haurà d'obtenir una nota de 5 punts o superior. La qualificació de notable exigirà un mínim de 7 i la d'excel·lent de 8 punts.

d) Examen de recuperació.

Aquells alumnes que no superin l'examen ABP o l'examen final podran presentar-se a un examen de recuperació, segons el calendari establert per la facultat a tal efecte. La nota màxima que es pot obtenir de les avaluacions de les activitats suspeses serà d'un 5 si l'alumne es considera apte, independentment de la nota que obtingui d'aquesta avaluació. Aquesta nota farà mitjana amb la nota que l'alumne hagi obtingut en les altres activitats avaluables i que hagi superat prèviament.

ASSIGNATURES RECOMANADES

- Introducció a l'estudi de la Medicina. Estudi de l'estructura i funció del cos humà 3
- Introducció a l'estudi de la Medicina. Interacció amb agressors de l'entorn 1
- Introducció a l'estudi de la Medicina. Interacció amb agressors de l'entorn 2
- Programa d'habilitats 1. Recerca i anàlisi crítica de la informació
- Programa d'habilitats 3. Exploració física i fonaments d'ètica mèdica